

VAN YATIRIM DESTEK OFİSİ

Çözüm Ortağınız

Şerefiye Mah. Cumhuriyet Cad. 943. Sok. No:1
65140 İpekyolu / Van

Tel : [0432] 485 10 15
Faks : [0432] 215 65 54 - [0212] 381 79 93

E-mail : bilgi@daka.org.tr
Web : www.daka.org.tr

- Ücretsiz Danışmanlık,
- İzin ve Ruhsat İşlemlerinde Tek Elden Takip,
- Teşvik ve Ulusal & Uluslararası Çapta Yürütülen Destek Programları Hakkında Bilgilendirme,
- İş Ortaklıkları ve Eşleştirme Faaliyetleri Konusunda Destek.

www.facebook.com/doguanadolukalkinmaajansi
www.twitter.com/DAKA_org_tr

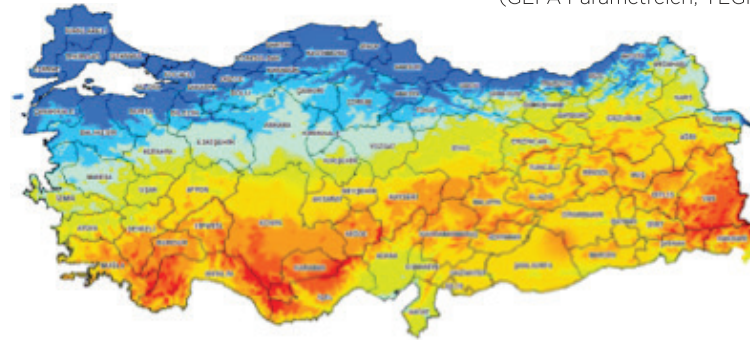
Gücünüze Güç Katacak Yatırımlarda Öne Çıkan Sektörler

YENİLENEBİLİR ENERJİ

- Van, Türkiye'de güneş enerjisi alanında en yüksek potansiyele sahip ildir. Tarihte güneş şehri anlamında Tuşba olarak isimlendirilmiş olan ilimiz, teknik veriler ışığında, GES yatırımlarında elektrik enerjisi üretim verimliliği açısından Türkiye'de 1. sırada yer almaktadır. Sektördeki yatırımcıların özel olarak ilgilendiği ilimizde Güneş Enerjisi İhtisas Endüstri Bölgesi'nin kurulmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Değerler	Birim	Van	Türkiye
Yıllık ortalama güneş enerjisi global radyasyon değerleri	KWh/m2-yıl	1635,81	1524,18
Yıllık güneşlenme süresi	Saat	3068,74	2736,89

(GEPA Parametreleri, YEGM)

MADENCİLİK

- İlimiz Perlit madeni bakımından Türkiye'de en yüksek 2. rezerve sahiptir.

TARIM VE HAYVANCILIK

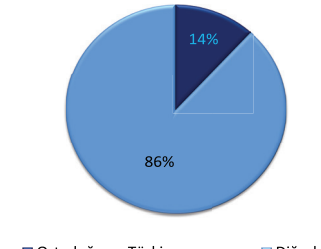
- Çayır ve mera arazileri varlığı bakımından Türkiye'nin önde gelen illerindendir. Uygun iklim ve arazi şartları ile hayvancılıkta Türkiye ölçeğinde önemli bir yere sahiptir. Küçükbaş hayvancılıkta 2 milyon 738 bin adet ile ilk sıradadır. (2017 TÜİK)
- İklimi, çeşitli mikro klima alanları ve kimyasal etkiye maruz kalmamış arazileri meyve ve sebzecilikte önemli fırsatlar sunmaktadır.
- Bal üretiminde kalite ve üretim hacmi açısından Türkiye'de ön sırada olan ilimiz; Gevaş, Çatak ve Bahçesaray balı gibi marka değerlere sahiptir.

www.daka.org.tr

Gelecek Vizyonunuzu Gösteren Yatırım Potansiyeli Yüksek Sektörler

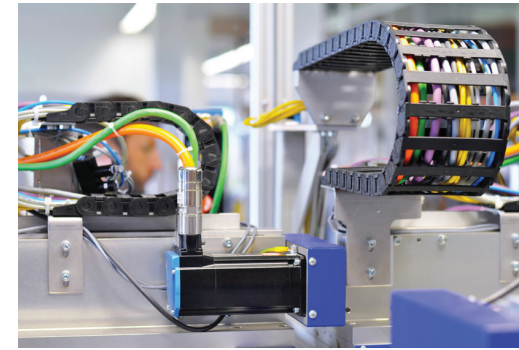
TEKSTİL SEKTÖRÜ

- Van Tekstilcent Projesi kapsamında kapalı alan ve arsa tahsisleri sağlanmaktadır.
- Türkiye'nin Tekstil ve Hazırgiyim Sektöründeki ihracatı 2017 yılı verilerine göre **27.16 milyar dolardır**. Ortadoğu ve Türkiye Cumhuriyetlerine yapılan ihracat sırasıyla **3,11 milyar \$** ve **589 milyon dolardır**. İhracat ağırlıklı olarak Avrupa ülkelerine yapılmakla birlikte, gelişen siyasi ve ekonomik ilişkiler doğrultusunda Orta Asya ve Ortadoğu pazarlarına ihracat artmaktadır.
- Diğer bölgelerle karşılaştırıldığında 6. Bölge Teşvikleri ile işgücü maliyetleri **%50-%60** aralığında daha ucuzdur.

■ Ortadoğu ve Türkiye Cumhuriyetlerine Yapılan İhracat ■ Diğerleri

PLASTİK SEKTÖRÜ

- Kimya sektörünün alt bileşenlerinden biri olan plastik sektörü **%90** oranında petrokimya sektörüyle ilişkili ve bu sebeple **%88** oranında ithalata bağımlıdır. Türkiye'nin plastik hammadde ithalatında İran 5. sırada olup; **485 milyon \$** değeriyle önemli bir pay teşkil etmektedir. (PAGEV, 2017)

dolarlık payı TRB2 Bölgesi'ne oldukça yakın olan coğrafya oluşturmaktadır. Başlıca pazarlar; Irak (%8.1), Rusya (%2.1), Azerbaycan (%2.1), İran (%3.1), Gürcistan (%2.3) şeklindedir.

- TRB2 Bölgesinin gerek hammadde açısından petrol zengini bölgelere komşu olması, gerekse ihracat pazarı olarak görülen Ortadoğu ve Asya ülkelerine olan yakınlığı, yatırım teşvik belgesinin sağladığı avantajlar gibi etkenler, plastik üretimine yönelik yatırımlarda Van ilini cazip hale getirmektedir.

www.daka.org.tr

DEMİR-ÇELİK SANAYİ

- TRB2 Bölge illerinde üretim tesisi olmamakla birlikte; TRB2 Bölgesi'nden yapılan ihracatın **%20'sini (19.77 milyon \$, 2017)** Demir-Çelik Sanayi ürünleri oluşturmaktadır.
- 2017 yılı verilerine göre Türkiye'nin Ortadoğu ülkelerine demir - çelik ürünleri ihracatı **1.75 milyar \$** ve BDT ülkelerine ihracatı **188 milyon \$** olup, sektör bazında bu ülkelere yapılan ihracatın toplam ihracat içerisindeki payı **%24'dür**. (Türkiye'nin 2017 yılı ihracatı **8.24 milyar dolardır**.)

- Bilindiği üzere sektörde iki tip üretim yöntemi ağırlıklı olarak uygulanmaktadır. Birincisi Entegre Üretim Tesisleri (EÜT), diğeri ise Elektrikli Ark Ocakları (EAO)'dır. Van ilinde sektörde yapılacak muhtemel yatırımlarda uygulanacak üretim yöntemi Elektrikli Ark Ocakları olarak değerlendirilmektedir. Gerekçeleri ise;

- Sivas ilinin doğusunda herhangi bir demir çelik sanayi tesisinin bulunmaması,

- Elektrik Ark Ocaklarında kullanılan girdilerin **%21'inin** (2014) Ortadoğu/Körfez, BDT ülkelerinden sağlanması,

- Doğu Anadolu Bölgesi'nin demir madeni bakımından Türkiye'de ilk sırada gelmesi,

- Doğu Karadeniz, Doğu Anadolu ve Güney Doğu Anadolu Bölgelerindeki hurdaların toplanarak bölgede kurulacak bir tesiste işlenebilme potansiyelinin mevcudiyeti,

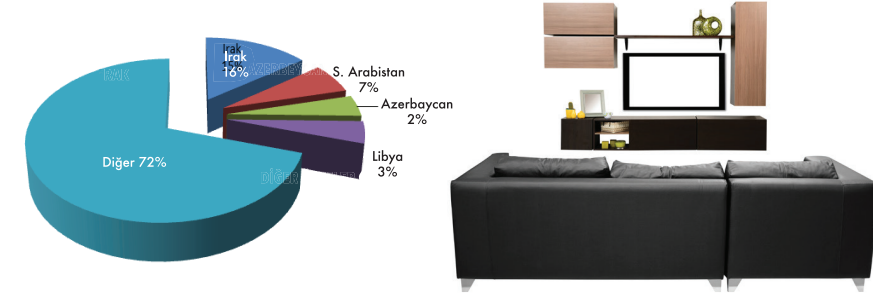
- Aynı şekilde Ortadoğu ülkeleri (İran, Irak), Kafkas Ülkeleri (Gürcistan, Ermenistan), Rusya ve Ukrayna ile Türkiye Cumhuriyetleri (Azerbaycan ve Nahçıvan)'den hurda ithal potansiyelinin bulunması (özellikle dahilde işleme rejiminden yararlanma amaçlı) şeklindedir.

www.daka.org.tr

MOBİLYA SEKTÖRÜ

- Teşvik sistemi kapsamındaki avantajlarla; farklı firmaların yaptığı fizibilite çalışmalarına göre TRB2 bölgesinin **%40-%60** aralığında daha ucuz olduğu değerlendirilmektedir. Ayrıca, komşu bölgelerle karşılaştırıldığında ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatında; Van ilindeki yoğunlaşmalar sebebiyle TRB2 Bölgesinin öne çıkması, mobilya sektörüne dair bilgi birikiminin (know-how) varlığını da ortaya koymaktadır.

- Türkiye'nin **2,76 milyar \$** tutarındaki ihracatını oluşturan pazarlar; Irak (**%15,9**), S. Arabistan (**%6,7**), Libya (**%2,8**), Azerbaycan (**%1,9**), İran (**%1,7**) olarak belirlenmiştir. (Trademap, 2017)

BOYA SEKTÖRÜ

- Türkiye, bugün sektörel yapısı ve gücü itibarı ile Avrupa'nın 5'inci boya üreticisi konumundadır. Türk boya sanayisinin bu ölçek içinde dünya pazarlarından aldığı pay ise **%2** dolaylarındadır.

- 2017 yılında Türkiye'nin Boya sektörü toplam ihracatı, **689 milyon \$** tutarındadır. Başlıca pazarlar İran (%7,5), Irak (%7,1), Özbekistan (%5,4), Azerbaycan (%4,1), Rusya Federasyonu (%3,9) ve Gürcistan (%3,6) şeklindedir.

- Önümüzdeki dönemler için boya sektöründe daha az küreselleşmiş, kapalı ekonomiler yeni bir kulvar olarak değerlendirilmektedir. Bu nedenle boya üreticileri Suriye, Libya, Sırbistan, Hırvatistan ve İran gibi ülkelere odaklanmaktadır. Türkiye'nin ihracat profili ve uluslararası gelişmeler Boya Sanayi'nde Van ilinin yatırım avantajını yükseltmektedir.

www.daka.org.tr

www.daka.org.tr

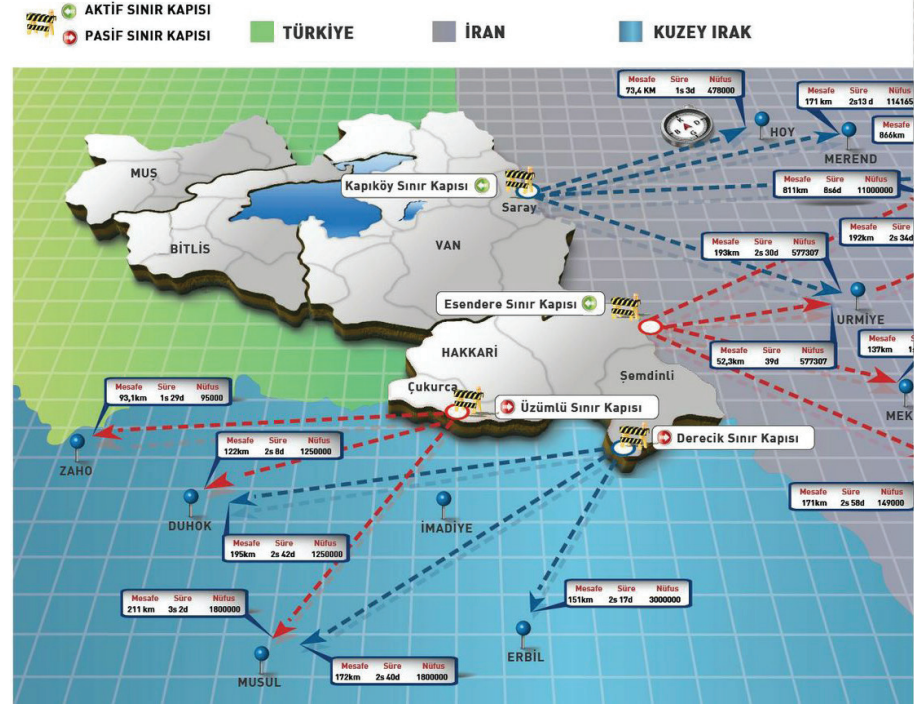
2 saatlik uçuş mesafesinde toplam nüfusu **180** milyonu aşan **21** ülkenin sınırlarına ulaşım

www.daka.org.tr

Yatırım Olanaklarınızı Güçlendirecek Stratejik Konum

- Van ili, Türkiye'nin ve Avrupa'nın Asya'ya açılan kapısı konumundadır. Ortadoğu, Kafkaslar ve Orta Asya'nın keşitdiği bölgede yer almaktadır. **2** saatlik uçuş mesafesinde **180 milyon** kişilik pazarı içeren **21** ülkeye ulaşmaktadır.
- Sahip olduğu stratejik konumu itibarıyla İran, Irak, Ermenistan ve Azerbaycan ülkeleri ile olan ticarete önemli bir üs konumundadır. **500 km**'lik mesafede **6** ülke yer almaktadır. Bu ülkeler; Irak, Suriye, Azerbaycan, Nahçıvan, Gürcistan, Ermenistan'dır.
- Türkiye'nin İran'a olan sınırının büyük bölümünü Van il sınırları oluşturmaktadır. İran'a olan ihracatımızın önemli bir kısmının yapıldığı; hem demiryolu hem de karayolu ulaşımının olduğu Kapıköy sınır kapısı Van merkeze bir saat mesafededir.
- İran'a açılan Esendere (Hakkâri) ve Gürbulak (Ağrı) sınır kapıları Van'a üç saat mesafede yer almaktadır. Ayrıca, Hakkari üzerinden Irak'a açılan Üzümlü ve Derecik sınır kapıları ilimizin ekonomik potansiyelini güçlendirmektedir.
- Van iline dış ticaret kapsamında sınır ticareti yapma yetkisi verilmiştir.

- Yapımı devam eden Van-Sirnak karayolu projesinin tamamlanmasıyla, Irak pazarına ulaşmada ana güzergah olan Habur Sınır Kapısı'na hızlı ve ekonomik bir ulaşım sağlayacaktır.

www.daka.org.tr

Etkin Maliyet Avantajlı Dinamik İşgücü

- TÜİK 2017 ADNKS'ye göre **1.106.891** kişilik Van nüfusunun **%30,5'i**, **15-29** yaş aralığındadır.
- Tük **2017** ADNKS'ye göre ortalanca yaş Türkiye'de **31,7** iken Van ilinde **21,6**'dır.

		Türkiye	TRB2	Van
Yaş				
Kişi	0-14	19.033.488	734.315	389.632
%		24	34	35
Kişi	15-29	19.214.639	663.907	337.246
%		24	31	30
Kişi	30-44	18.598.439	391.204	206.543
%		23	18	19
Kişi	45-59	13.697.336	207.654	109.209
%		17	10	10
Kişi	60-74	7.620.409	101.068	50.018
%		9	5	5
Kişi	75+	2.646.214	30.522	14.243
%		3	1	1
Kişi	Toplam	80.810.525	2.128.670	1.106.891

Pazar Ağına Erişimde Güçlü Ulaşım Avantajı

- Van il merkezine **8 km** uzaklıkta bulunan Van Ferit Melen Havaalanı'ndan İstanbul, Ankara, İzmir, Antalya ve Adana'ya doğrudan karşılıklı seferler düzenlenmektedir.

	FERİT MELEN HAVAALANI	SEFER SAYISI / HAFTA
SEFER YÖNÜ	YAZ SEZONU	KIŞ SEZONU
VAN-ADANA	7	7
VAN-ANTALYA	14	10
VAN-İZMİR	14	10
VAN-İSTANBUL	49	49
VAN-ANKARA	30	28

www.daka.org.tr

Geniş İç Pazarıyla Bölgenin Cazibe Merkezi

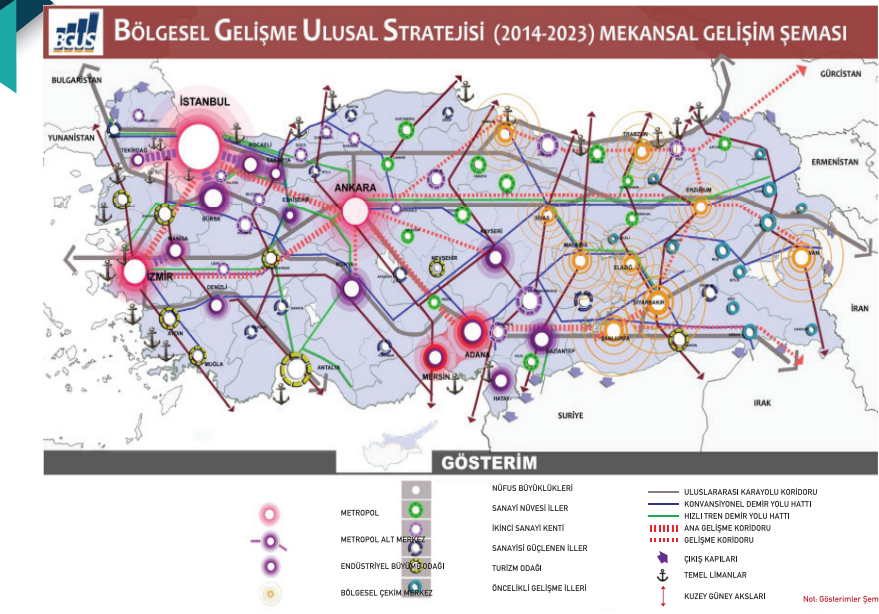
- 1.106.891** kişilik nüfusu ile Doğu ve Güneydoğu Bölgelerinin en büyük illerindendir.
- Çevresindeki merkezleri ekonomik anlamda etkileyen Van ili, ilgili bakanlık tarafından hazırlanan Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi'nde "Bölgesel Çekim Merkezi" olarak nitelendirilmiştir.
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütülen Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı kapsamında Van ili, Türkiye'de belirlenmiş **11** Cazibe Merkezi ilden birisidir. Destek programı kapsamında İnci Tur Gemî Alımı, Abalı Kayak Tesisi, Tekstilkent, Tuşba Fuar ve Kongre Merkezi, Urartu Müzesi projeleri tamamlanmış ve İskele Sahil Rekreasyon 2. Etap ile Kent Meydanı Projelerinin yapımı devam etmektedir.

Bölgesel Teşvik Uygulamasında En Avantajlı Bölge

- Van ili, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütülen bölgesel teşvik uygulamasında en avantajlı bölge olan Bölge'de yer almaktadır.
- İlimizdeki yatırımlarda, **6.** Bölge teşvikleri ile sağlanan Sigorta Primi İşveren, İşçi Hissesi ve Gelir Vergisi Stopajı destekleriyle işgücü maliyetleri **%50-%60** oranında düşmektedir. Dolayısıyla, özellikle emek yoğun faaliyet kollarında maliyet avantajlı bir kenttir.

Bölgesel Teşvik Uygulaması						
DESTEK UNSURLARI	I	II	III	IV	V	VI
KDV İstisnası	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Gümrük Vergisi Muafiyeti	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Vergi İndirimi Yatırıma Katkı Oranı(%)	OSB Dışı	15	20	25	30	40
	OSB İçi	20	25	30	40	50
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği(Destek Süresi)	OSB Dışı	2 yıl	3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl
	OSB İçi	3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl
Yatırım Yeri Tahsis	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Faiz Desteği	YOK	YOK	✓	✓	✓	✓
Gelir Vergisi Stopajı Desteği	YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	10 yıl
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği	YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	10 yıl

www.daka.org.tr

Kültürel Mirası ve Zenginliğiyle Yaşanabilir Kent

- Türkiye'deki **30** büyükşehirden biri
- Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı kapsamındaki **11** ilden biri
- Urartu Medeniyetine başkentlik yapmış olmanın getirdiği kültürel miras zenginliği ve hoşgörü ortamı
- Van Kalesi, Hoşap Kalesi, Ayanis Kalesi, Akdamar Kilisesi gibi **187** Kültür Varlığı
- Van Gölü, Akdamar Adası, Muradiye Şelalesi, Vanadokya gibi önemli turizm destinasyonları
- Medeniyetlerin mirasına ev sahipliği yapacak **52.000 m²**'lik alana yayılan Urartu Müzesi
- Van kahvaltısı başta olmak üzere zengin yöresel lezzetlere sahip mutfağı
- Uluslararası standartlarda **5** yıldızlı oteller
- Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin ekonomik ve ticari faaliyetlerine hitap eden Tuşba Fuar ve Kongre Merkezi

www.daka.org.tr

Güçlü Olanaklarıyla Ortak Kullanım Alanları

ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ

- Van Organize Sanayi Bölgesi halihazırda **171** ha alanda **136** parsel olmak üzere **110** firmanın üretim faaliyetlerine ev sahipliği yapmaktadır. IV. Etap **60 hektar** alan ve **277 hektar** alanlık diğer genişleme alanı projelerine devam edilmektedir. Genişleme alanında yatırımcılara ücretsiz arsa tahsisı sağlanmaktadır.

TEKSTİLKENT

- Van ili, sahip olduğu dinamik işgücü potansiyeli ve bölgesel teşvik mekanizmasında sağlanan işgücü destekleriyle özellikle hazır giyim ve konfeksiyon sektörlerinde maliyet avantajlı bir cazibe merkezi haline gelmiştir. Ayrıca, **77 dekar** alanda yapımı devam eden Tekstilkent 2.Etap Projesi'yle Türkiye'nin önemli tekstil ve hazır giyim merkezlerinden biri haline gelecektir.

Toplamda **569.000 m²**'lik alan içinde:

- * Bedelsiz arsa tahsis
- * **1200** ve **2400 m²** olmak üzere toplamda **32** adet kapalı alan tahsis
- * **3600 m²** sosyal tesis
- * Ortak kullanım alanlarının giderleri için **240kW** güneş enerjisi santrali (GES)

VAN YYÜ TEKNOKENT

- 218.000 m²** alan içinde:
 - » İleri teknoloji, yenilik, yaratıcılık ve bilgiye dayalı faaliyetler başta olmak üzere, Ar-Ge ve Ar-Ge'ye dayalı faaliyette bulunan/ bulunacak tüm kuruluşlara hizmet vermeyi amaçlayan Yüzüncü Yıl Üniversitesi Teknokent, 2015 yılında faaliyete geçmiştir.
 - » Üniversite-Sanayi İşbirliği'nin en önemli merkezlerinden biri olarak görülen Teknokent ile Van ilinin Ar-Ge ve yenilik ekosistemi gelişmektedir..

- OSB (Organize Sanayi Bölgesi)
- Parsel
- İhtidam
- Proje aşamaları
- KSS (Küçük Sanayi Ortaklığı)
- Doluluk Oranı
- İSGEM (İşletme Güvenlik Merkezi)
- Yapım aşamaları

www.daka.org.tr